

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

القاب حضرت خدیجه علیها السلام

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

القاب حضرت خديجه عليها السلام

نويسنده:

واحد تحقيقات مركز تحقيقات رايانه اي قائميه اصفهان

ناشر چاپي:

مركز تحقيقات رايانه اي قائميه اصفهان

ناشر ديجيتالي:

مركز تحقيقات رايانه اي قائميه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	القاب حضرت خدیجه علیها السلام
۶	مشخصات کتاب
۶	اشاره
۶	۱- طاهره و علت شهرت او به طاهره
۸	۲- صدیقه
۱۰	۳- مبارکه
۱۰	۴- ام المؤمنین
۱۰	۵- بانوی بانوان
۱۰	۶- دیگر القاب
۱۳	درباره مرکز

القاب حضرت خدیجه علیها السلام

پدیدآورنده: واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

نوع: مقاله

تعداد صفحات: 5

منبع: دانشنامه حضرت خدیجه

ص: 1

اشاره

برای حضرت خدیجه سلام الله علیها القاب فراوانی است که از عظمت بی کران و قداست بی پایان آن حضرت حکایت می کند، که از آن جمله است:

1- طاهره و علت شهرت او به طاهره

یکی از القاب حضرت خدیجه علیها السلام طاهره می باشد. (1)

از برجسته ترین لقب های دخت فرزانه حجاز این بود که پس از پشت سر نهادن دوران کودکی و نوجوانی و پس از رشد جسمی و عقلی و پس از خودسازی و خودشکوفایی، نخست از سوی چهره های برجسته و درست اندیش خاندان خویش، و آن گاه از سوی قریش و مردم مکه، به واژه ی «طاهره» یا پاک سرشت و پاک منش مفتخر گردید؛ چرا که آن دختِ خرد و پروا با این که در میان ناز و نعمت و اعتبار خانوادگی و امکانات گسترده ی زندگی و زرق و برق مادی بود، و این ها آفت جان بسیاری از چنین خانواده ها و نسل جوان آنها می گردد، این امکانات و نعمت ها هرگز نتوانست آن جوان نواندیش و کمال جو و پاک منش را دستخوش غفلت و مستی زر و زور و یا جوانی و انگیزش های ناپخته و ناسنجیده آن سازد و از مرز معنویت و کمال طلبی بیرون برد.

از سوی دیگر او با این که در خاندان و فامیل ثروتمند و پراعتباری ولادت یافته و رشد کرده بود، و در محیط آن روز مکه و حجاز، دختران و زنان اشراف و صاحب اعتبار و

ص: 1

1- تاریخ حبیب السیر فی اخبار افراد بشر، ج 1، ص 421؛ تاریخ الخمیس فی احوال انفس نفیس، ج 1، ص 263؛ خدیجه بنت خویلد، ص 11 و 12.

امکانات، در شب نشینی های پرخطا و آکنده از لغزش و گناه برگرد هم می نشستند و خود را با انواع کارهای بیهوده و حقار تبار و خوشگذرانی های گناه آلود سرگرم می ساختند، آن دختِ معنویت و اندیشه، نه در نشست های زنان و دختران فامیل و آشنا - جز در صورت پیش بینی و امید امکانِ ایجاد دگرگونی مطلوب و متری در اندیشه ها و منش ها و رفتارها - شرکت می جست و نه لحظه ای روش منحط جامعه و دنیای تیره و تار و واپسگرای خویش را می پسندید، و نه ذره ای به آداب و رسوم رایج واپسگرایان حاکم دل می داد؛ بلکه او به صورت معجزه آسایی در آن محیط پر وسوسه و پر لغزش و خطر، به گونه ای پاک سرشت و پاک روش و پاک منش و امانتدار و درستکار و قدرتمند می زیست که آشنا و بیگانه او را پاک و پاکیزه می خواندند و هرگاه زن یا دختری هوای کمال و معنویت می نمود، به سوی سرای خدیجه سلام الله علیها می شتافت و از اندیشه ی بلند و منش پاک، اخلاق انسانی و روش متری، دانش و خرد و تجربه و هنر و قدرت مدیریت او الهام می گرفت و درس می آموخت.

او نیز در آن فضای بسته و غبار گناه و عقب ماندگی گرفته، برای خود راه و رسم و نشست و شاگرد و یار و یاورانی داشت، اما در سرای او و حلقه ی هواداران و یارانش، نسیم معنویت و کمال می وزید و سخنان جدی و آموزنده بر زبان

ها رانده می شد، عطر اخلاق و رایحه ی عرفان، مشام جان را عطر آگین می ساخت، و هرگز بافته ها و حرکات جلف و ناشایست در محفل و سرای او بر زبان کسی جاری نمی شد. (1)

دانشمندان در کتب خود نوشته اند:

«و كانت في الجاهلية الطاهرة؛ خديجة سلام الله عليها در روزگار تیره و تاریک جاهلیت نیز، پاک روش و پاک منش یا «طاهره» بود.» (2)

و دیگری می نویسد:

«وَ كَانَتْ خَدِيجَةَ تُدْعَى فِي الْجَاهِلِيَّةِ الطَّاهِرَةِ؛ نامش در جاهلیت طاهره بوده است.» (3)

قال عمر رضا كحالة:

من بيت مجد و سؤدد و رياسة، فنشأت على التخلق بالاخلاق الحميدة، و اتصفت بالحزم و العقل و العفة، حتى دعاها قومها في الجاهلية الطاهرة. (4)

در مواهب اللدنیه آمده است که خدیجه رضی الله عنها به واسطه ی اینکه کارهای زنان دوره ی جاهلی را انجام نمی داد و از همه ی آلودگی ها پاک بود به طاهره معروف شد. (5)

یکی از دانشمندان اهل سنت در این مورد می نویسد:

«و كانت تدعى في الجاهلية باطاهرة لشدة عفافها...»

خدیجه در روزگار تیره و تاریک جاهلیت نیز - به خاطر پروا و معنویت بسیارش - پاک روش و پاک منش، یا طاهره خوانده می شد. (6)

دانشمند دیگری آورده است که: آن دخت خرد و پروا پیش از انگیزش پیامبر از سوی خدا، و پیش از ظهور اسلام و فرود قرآن نیز پاک روش و پاک منش می زیست.

«كَانَتْ تُدْعَى قَبْلَ الْبِعْثَةِ، الطَّاهِرَةَ.» (7)

حضرت خدیجه سلام الله عليها طاهره هستند، هم در جاهلیت و هم در اسلام. (8)

2- صدیقه

در فرازی از زیارتنامه ی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به هنگام درود بر زوجات طاهرات، از حضرت خدیجه

ص: 3

- 2- - مجمع الزوائد، هيثمي، ج9، ص 218.
- 3- - الكامل في التاريخ، ج2، ص 175؛ الطبقات الكبرى، ج8، ص 15؛ بحار الانوار، ج 16، ص 12؛ الدر المنثور في طبقات ربات الخدور، ص 180؛ التبيين في انساب القرشيين، ص 71؛ مقتل الحسين عليه السلام للخوارزمي، ج1، ص 55؛ نهايه الارب في فنون الادب، فارسي، ج3، ص 151؛ محدثات شيعه، ص 157؛ سير اعلام النبلاء، ج2، ص 111؛ تنقيح المقال، ج3، ص 77.
- 4- - خديجه بنت خويلد، ص 44؛ اعلام النساء، ج1، ص 326.
- 5- نهايه الارب في فنون الادب، فارسي، ج3، ص 151.
- 6- شرح المواهب اللدنيه، ج1، ص 199.
- 7- الاصابه في تمييز الصحابه، ج4، ص 281.
- 8- الروض الانف في شرح السيره النبويه لابن هشام، ج2، ص 244.

سلام الله عليها به عنوان «الصدیقه» تعبیر شده (1) و این واژه در قرآن یک بار به کار رفته و آن هم در مورد حضرت مریم سلام الله علیها (2) و حضرت صادق علیه السلام آن را به معنای معصوم بیان فرموده است. (3)

3- مبارکه

خداوند متّان به حضرت عیسی علیه السلام وحی فرمود که نسل پیامبر آخرالزمان از بانوی مبارکه است. (4)

عبدالله بن سلیمان نیز این معنی را از «انجیل» روایت کرده است. (5)

4- ام المؤمنین

همسران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و در رأس آنها حضرت خدیجه سلام الله علیها در منطق قرآن «ام المؤمنین» لقب یافته اند. (6) ولی به تصریح پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وی برترین و بهترین آنان می باشد. (7)

5- بانوی بانوان

امیر مؤمنان علیه السلام در چکامه ای که به عنوان سوگنامه ی حضرت خدیجه سلام الله علیها سروده اند، از او به عنوان «سیده النسوان»، (بانوی بانوان) تعبیر کرده اند. (8)

امام صادق علیه السلام نیز از او به «سیده قریش» یاد کرده اند. (9)

اسماء بنت عمیس نیز او را «سیده نساء العالمین» می خواند. (10)

و در عهد جاهلی او را «سیده نساء القریش» می خواندند. (11)

6- دیگر القاب

در زیارت نامه ی رسول اکرم صلی الله علیه و آله از حضرت خدیجه سلام الله علیها به عنوان: راضیه، مرضیه و زکیه نیز تعبیر شده است. (12)

صاحب کتاب صحابیات حول الرسول می نویسد: خدیجه بنت خویلد بن اسد ... ام المؤمنین، الطاهره، النقیه، والورعه. و نشأت فی بیت مجدّ و عزّ و سؤدد. و کانت ذات ال کثیر و جمال وافر، تستأجر لرجال فی مالها. (13) در این جمله یکی از القاب حضرت را نقیه می نامد.

طاهره، مبارکه و سیده نساء

ص: 4

1- بحار الانوار، ج 100، ص 189.

2- مائده/ 75.

- 3- سرچشمه كوثر ام المؤمنين خديجه ي كبرى، ص 13.
- 4- كحل البصر، ص 70.
- 5- بحار الانوار، ج 43، ص 22.
- 6- احزاب/ 6.
- 7- الانوار الساطعه، ص 226.
- 8- مناقب آل ابى طالب، ابن شهر آشوب، ج 4، ص 70.
- 9- قرب الانساد، حميرى، ص 325.
- 10- فاطمه الزهرا من المهدي الى اللحد، قزوينى، ص 145.
- 11- شرح مواهب اللدنيّه، زرقانى، ج 1، ص 199.
- 12- بحار الانوار، ج 100، ص 189.
- 13- صحايبات حول الرسول، ج 3، ص 3.

قریش - یعنی بانوی بانوان قریش آمده است. (1)

از دیگر القاب آن بانو پاک منش بانوی پربرکت و مبارک، سالار زنان گیتی، بانوی راستی و درستی، بانوی بلند مرتبه، بانوی پرفراز معنویت، زکیه یا بانوی پاک منش و بالنده، مرضیه یا بانوی مورد پسند خدا، و راضیه یا خوشنود از تدبیر و تقدیر حکیمانه ی خدا می باشد. (2)

یتیمان اورا «أُمُّ الْيَتَامَى»، بینوایان اورا «أُمُّ الصَّعَالِيك»، مؤمنان اورا «أُمُّ الْمُؤْمِنِينَ» و کوثر جاری خلقت نیز اورا «أُمُّ الزَّهْرَاء» یا سرچشمه ی کوثر می دانستند. (3)

ص: 5

1- الروض الانف، ج2، ص 244؛ بحار الانوار، ج 21، ص 351؛ اسدالغابه، ج7، ص 78.

2- فروغ آسمان حجاز، خدیجه سلام الله علیها، ص 36 تا 70.

3- سرچشمه کوثر ام المؤمنین خدیجه ی کبری، ص 15.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

